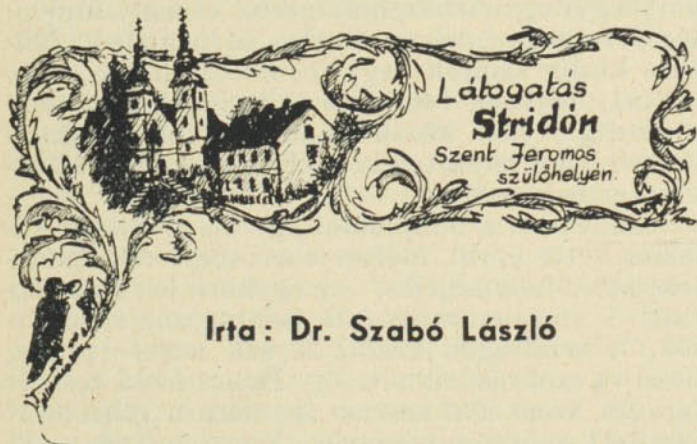

sem a törökök rombolták le, mert még 1540-ben is laktak benne szerzetesek, sőt a XVIII. századból való több leírás szerint «a magyarok ott állott Escuriáljának» még tekintélyes maradványai voltak láthatók s csak későbbben hordták széjjel köveit újabb épületek emelésére. Így a kolostor romjaiból épült fel a XIX. század elején a ferenchalmi Szent László-templom, a Szép Juhászné vendéglő, melyet már lebontottak, s számos közeli nyaraló.

Henszlmann Imre 1847-ben eszközölt ásatásai hatalmas méretű, bazilikás rendszerű, gótikus díszítésű templom maradványait tárták fel, néhány különböző korból származó jellegzetes kőfaragvány a Halászbástya lapidáriumába került. Utóbb a telek Légrády Ottó és Földiák Frigyes birtokába jutott, parkká alakították át, melyben csak néhány elszórt faragott kő jelezte a hajdan híres kolostor helyét. A telken álló jelenlegi kertészlak megvizsgálása azzal az eredménnyel járt, hogy annak méretei és beosztása a középkori ossáriumok (csontházak) beosztását mutatja. Újabbán Garády Sándor végzett ásatásokat az egykori templom és kolostor helyén, mely alkalommal Buda e leghíresebb és legnagyobb középkori kolostorának számos, még a föld alatt rejtőző rommaradványa került napvilágra. Képeink a Garády-féle ásatások egy-egy részletét ábrázolják.

Szent Jeromos nyugati egyházatya, Muraköz szülöttje. Szülőhelyén, Stridón kéttornyú barokk-templom őrzi emlékét. Stridó 600—700 lakosú község, Csáktornyától északnyugatra, 19 km távolságra, közel a stájer határhoz, a muraközi hegység egyik szép hosszanti völgyében fekszik. Ha Csáktornyáról Stridóra kirándulást teszünk, utunk, amelyet mindenütt megszakíthatatlan élő ösvény szegélyez, gondozott gyümölcsös kertek és szőlők között vezet. A festői táj kárpótol a fáradságért. A hegyvidék szűk völgyei nagyobb településre alkalmatlanok, azért igazi községeket alig találunk. Egymástól nagy távolságra épült házakat kerületekre osztván, neveztek el falunak. Stridót még a rómaiak alapították. Nagy Konstantin alatt már püspöki székhely volt, de a gótok elpusztították. Szent Jeromos emiatt írásaiban panaszkodik. Ez volt Muraköz ősi székhelye. Régi vára, amelyet a Zrínyiek birtokoltak, nyomtalanul eltűnt, még köveit is szétszórták. Szép emeletes házaival, templomai-

val, egészen városias jellegűnek tűnik fel. Hasonló szépségű, romantikus és régibb községet nem találunk hazánkban. A község főterén magas fenyőfákkal fedett, meredek, kúpalakú magaslatra épült Szent Jeromos templomocskája, amely a magaslatnál valamivel alacsonyabb dombon épült, emeletes páloskolostorral van egybekötve. A néphagyomány szerint a maltert borral keverték az épület felépítéséhez. Már az ősidőkben kegyhelyként tisztelték. Cillei Frigyes 1446-ban alapította ezt a 21 lépés hosszú, 7 lépés széles művészi templomocskát, amelyet V. Márton pápa búcsúkkal halmozott el. Zrínyi Péter 1644-ben hivatalosan is átadta a pálosoknak, akik itt tiszszobás kolostort építettek. Selicsevics Mátyás bécsújhelyi pálos perjel személyesen járt Lipót királynál, hogy ezt az adományozást jóváhagyja. A szépen fejlődő kegyhelyet 1704-ben a kurucok kifosztották. II. József 1786-ban az összes magyarországi pálos kolostorokkal együtt eltörölte. Bár a Knezovits-család szerezte meg a kolostort és a család kihaltáig, 1923-ig birtokolta, jelenleg egy nyugalmazott világi pap tulajdona. A templom alatti téren levő Szent Jeromos kútjából a vizet a nép csodaerejűnek tartja, messze széthordja. A templom kupolás szentélyét művészi freskók díszítik. Az izléses főoltáron Szent Jeromos angyaloktól körülvevett megdicsőült alakja látható. A templom külső képe, amelynek homlokzatát Szent István és Szent László szobrai díszítik, ebben az idillikus környezetben festői látványt nyújt, hogy aki egyszer látta, sohasem tudja elfeledni.

A pomázi ásatásokról

Irta: Sashegyi Sándor

Abban a cikkemben, melyet «A fehér barát» (1941 szept.) volt szíves leközölni, előre vázoltam a látható történeti alapokat. Nyolchetes ásatásom a Holdvilág-árokban mindent igazolt.

Imrényi Szabó Imre felv.